

ויזרע יצחק

פרשת "ויקרא"	יוצא לאור ע"י מדרשת	זמני השבת	י"ם	ת"א	חיפה
הפטרה: "עם זו יצרת לי"	"ויזרע יצחק"	פניסה	17:14	17:29	17:20
ז' ניסן תשפ"א	ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל	יציאה	18:27	18:29	18:29
		ר"ת	19:08	19:05	19:07

הגיגים לפרשת השבוע

"אם עולה קרבנו מן הבקר" (ויקרא א' ג)

אומר רבינו בחיי שקרבן "עולה" הוזכר ראשון מכל שאר הקרבנות. והטעם לכך הוא שקרבן "עולה" בא לכפר על הרהורי עבירה. ולפי שהמחשבה היא ראשית הכל, וחטא המחשבה קודם לחטא המעשה, על כן היה בדין להקדים את דיני קרבן ה"עולה". וסדר הכתובים בקרבן "עולה": הזכיר הכתוב בתחילה את ה"פר", ואחר כך הזכיר את ה"צאן", ולבסוף הוזכרה עולת ה"עוף". ה"פר" הוא קרבן של העשיר, וכיון שלבו של העשיר גס בו והוא מתגאה ובוטח בעשרו, לכן חייב אותו הכתוב להביא "פר". ואת האדם הבינוני, שאין לבו גס כל כך, ואינו מתמיד בחטא כמו העשיר, חייב הכתוב להביא עולה מה"צאן", ואת העני, שלבו נכנע והוא שפל ביחס לשאר בני האדם, חייב הכתוב להביא עולת "עוף", שהוא דבר מועט. רואים מכאן שגודל הקרבן הוא כגודל החטא.

"והקטיר הכהן את הכל המזבחה" (ויקרא א' ט)

"לרבות העצמות והגידיים והקרניים והטלפים. יכול אפילו פרוש? תלמוד לומר ועשית עולותיך הבשר והדם. אי בשר ודם יכול יחלוץ גידין ועצמות ועלה בשר לגבי מזבח? ת"ל והקטיר הכהן את הכל. הא כיצד? מחוברין יעלו, פירשו אפילו הן בראש המזבח ירדו" (זבחים פה:)

אם, לפי הגמרא שלפנינו, בקרבן "עולה" צריך להקריב גם את הקרניים ואת הטלפיים, מדוע לא הקריב אברהם אבינו את הקרניים כאשר הקריב את האיל לעולה במקום יצחק? שהרי אמרו חז"ל (פרד"א ל"א) שמהקרבן השמאלית עשו את השופר שתקע במתן תורה, ומהקרבן הימנית עשו את השופר שיתקע בעת בא המשיח. מתוך ה"אור החיים" הקדוש שיתכן שאברהם כן הקריב את כל האיל, כולל הקרניים, אלא שהקרניים פקעו (נפלו) מעל המזבח, והדין הוא שאם נפלו אין מחזירים אותן כמוכא במשנה "וכולן שפקעו מעל המזבח לא יחזיר" (זבחים פו:). אפשרות אחרת היא שהקרניים נתלשו מהאיל לפני העלאתן למזבח, שהדין הוא שרק כאשר הקרניים מחוברות לגוף הבהמה יש להקריבן, אבל אם נתלשו הקרניים, אפילו אחרי שעלו לראש המזבח, יש להורידן, למדו זאת מהכתוב "ועשית עולותיך הבשר" (דברים יב' כז), ומותר ליהנות מהן, וכדברי רבי זירא שאמר "נתלש קודם זריקה, שרי למעבד מינייהו אפילו קתא דסכיני". אפשרות נוספת לתרץ את הקושיה היא שאברהם לא הקפיד להקריב גם את הקרניים כיון שעדיין לא ניתנה התורה, ולא היה הציווי על כך. ואם תקשה ממה שאמרו חז"ל (יומא כח) שאברהם אבינו קיים אפילו עירובי תבשילין? התשובה היא שמה שקיימו האבות בתורה היה זה את הדברים ההכרחיים, שהיו לרצון, אבל כל שאינו הכרח בדבר או שהיתה איזו סיבה לזכות, לא קיימו את התורה. כמו נישואי תמר ליהודה, או נישואי שתי אחיות ליעקב וכדומה, וגם כאן, היות שהקרניים של האיל היו מיועדות לפרסום הנס, לכן לא קיים אברהם את המצווה העתידית להקטיר את הקרניים יחד עם בשר קרבן ה"עולה".

"נפש כי תזטא בשגגה" (ויקרא ד' ב)

הרמב"ן מציין שכאן, בחטאת של הכהן המשיח לא מזכיר הכתוב "וכפר עליו ונסלח לו" כפי שהזכיר בשאר החטאות חטאת הקהל, חטאת הנשיא וחטאת ההדיוט, וצריך להבין מדוע? ומתוך שאולי לרוב מעלתו של הכהן, לא יתכפר ויסלח לו לגמרי אלא עד שיתפלל ויתחנן לא-לוהיו, כי מלאך ה' צב-אות הוא, וצריך להיות נקי וטהור ידיים.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אריק שלום בר גורג'יה ז"ל נלב"ע יז' תמוז תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה" (ויקרא א' ב)

אמרו חז"ל ש"דבר" הוא דיבור קשה, ו"אמור" הוא דיבור של חיבה ופיוס. ובפסוק שלפנינו, מצד אחד אומר הקב"ה למשה "דבר אל בני ישראל", כלומר דברים קשים, אך מצד שני נאמר "ואמרת אליהם" דיבור של חיבה ופיוס. מה ההסבר? מבאר ה"אלשיך" הקדוש שכוונת הדיבור של קושי היא ש"אדם", כלומר איש האדמה, "כי יקריב", כאשר הוא בא להקריב קרבן, מן ראוי הוא שיקריב "מכם", כלומר משהו מתוככם, דהיינו את הנפש, לשם "קרבן לה". כי איזה דורון ראוי להביא לה' אם לא את הנפש, שהיא דבר רוחני? כלומר נפש שחוטאת לה' ראוי לה המוות. זהו הדיבור הקשה שמתבטא כמה שכתוב "דבר אל בני ישראל". אך מיד אחר כך נאמר "ואמרת אליהם" שהוא לשון של חיבה, לומר לנו שמתוך חיבתו של הקב"ה אלינו, ומרחמי הרבים, הוא חוזר בו, ומסכים לקבל מאתנו משהו אחר תמורת הנפש החוטאת, וזה קרבן מן החי, "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן", ויחשב לנו, "תקריבו את קרבנכם", שהקרבנו את הדבר המיוחד לנו שהוא הנפש.

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה" (ויקרא א' ב)

מבאר ה"ספורנו" שכוונת הכתוב "אדם כי יקריב מכם", היא שעליכם להקריב מעצמכם ביודי דברים ובהכנעה, על דרך מה שנאמר "ונשלמה פרים שפתינו" וכן לפי הכתוב "זבחי א-להים רוח נשברה". כי אין הקב"ה חפץ בכסילים המקריבים קרבן ללא שקדמה לכך הכנעת הלב. וזה מה שנאמר: "אדם כי יקריב מכם", אם האדם המקריב מעצמו, מ"האני" שלו, הרי זה "קרבן לה".

"וקרבו וקרעו ירוזין במים" (ויקרא א' ט)

מובא ב"דעת זקנים מבעלי התוספות" שהיות שהעולה באה על שלחן המלך, דהיינו המזבח, היא צריכה להיעשות בכבוד ונקיות, ולכן צריך לרחוץ את הקרב ואת הכרעיים, אבל בקדשים הנשרפים בחוץ נאמר "וקרבו ופרשו" וכן נאמר "ושרפו באש את עורותם ואת בשרם ואת פרשם" ואינם דורשים רחיצה.

"אם הכהן המשיחו יזוטא לאשמת העם" (ויקרא ד' ג)

"למקרב קרבן חובת עמיה דלא כהלכתא" (תרגום יונתן)

מסביר ה"משך חכמה" שביאור הכתוב הוא על פי דברי המדרש על הפסוק "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה'" (ירמיהו כג' כד), שכוונתו היא ש"אם יטמין האדם את עצמו לעבודה זרה", כלומר יעבוד עבודה זרה בסתר, "אני מראהו לבריות", אני אדאג לחשוף את חטאו ברבים. ובאמת פלא הוא שכהן משיח, ששואל בהוראת אורים ותומים, יטעה בהוראה, ויעשו אחרים על פיו בדבר שזדונו כרת, הלא נאמר "רגלי חסידי ישמור" (שמואל א' ב' ט)? אלא שהסיבה לטעות הזו היא שכפי הנראה הכהן המשיח אינו מקריב את הקרבנות של יום הכפורים, שנכנסים לפני ולפנים, כהלכתם. וכיון שבפנים אין איש שרואה ויודע, לכן הקב"ה מכשיל את הכהן בהוראה, ואז כולם מבינים שהוא בעצמו צריך כפרה והוא לא כפר על העם, והסיבה לטעות היא בגלל "אשמת העם". וכזה מיושב מה שכתוב לגבי פר כהן משיח "את פני פרוכת הקדש" (ויקרא ד' ו), ואילו לגבי פר של צבור לא כתוב "הקדש", שבא הכתוב לרמז שבפר הזה מתכפר גם מה שקלקל הכהן בבואו אל הקדש לפני ולפנים ביום הכיפורים, שנאמר "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש עד צאתו" (ויקרא טז' יז).

"או נפש אשר תגע בכל דבר טמא" (ויקרא ה' ב)

אומר רבי אלימלך מלינסק ב"נועם אלימלך" שבפסוק שלפנינו באה התורה הקדושה ללמדנו שדרך הצדיק, הרוצה לבטל את הדינים ולהמתיקם, שזה נקרא בלשון "נגיעה", הוא צריך להטות את עצמו ולגעת באותו הדבר. זה מה שאמר הכתוב "נפש כי תגע בכל דבר טמא", כלומר לגעת בכללות הטומאה, כדי להמתיק את הרשעים הטמאים.

"אזוד לזוטאת ואזוד לעלה" (ויקרא ה' ז)

מבאר ה"חזקוני" שהואיל ובחטאת העוף מזים רק מהדם על המזבח ללא בשר, לפיכך צריך להביא שנים אחד לחטאת, לאכילת הכהן, ואחד לעולה, לאכילת המזבח. אבל כאשר עשיר חייב חטאת, די שיביא בכשבה או שעירה, משום שיש ממנה גם אכילה לכהן, וגם אימורים שהם אכילה למזבח.

"אשם הוא אשם אשם לה" (ויקרא ה' יט)

רבינו החיד"א מבאר ב"פני דוד" את הפסוק על פי פירוש ה"עוללות אפרים" על הפסוק "כי עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני" (תהלים לח' ה), שרוב חטאות הצבור והיחיד הם על עסקי מ'מון ש'מלות א'כילה ובר'ת מש"א. לפי זה אפשר לומר שכאן הרמז הוא במילה אשם שהוא ר"ת א'כילה ש'מלות מ'מון, ללמדנו שאם האדם הולך אחר שלושה דברים אלו, "אשם אשם לה", ועבירה גוררת עבירה.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 20:30-21:30 לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315